

פרופ' אמיר ירון
נגיד בנק ישראל

הרצאת הנגיד בפני מועצת התאחדות המלונות

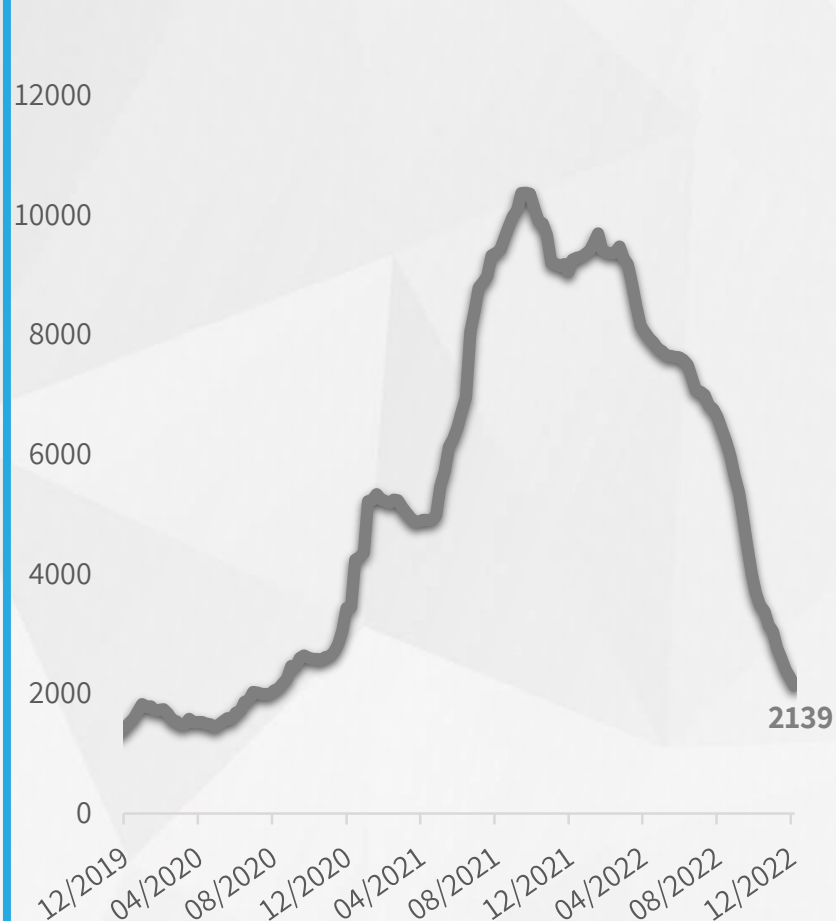
- הפעילות הריאלית בישראל: צמיחה ותעסוקה
- האינפלציה והמדיניות המוניטרית
- ענף התיירות והמלונאות
- המדיניות הפיסקלית

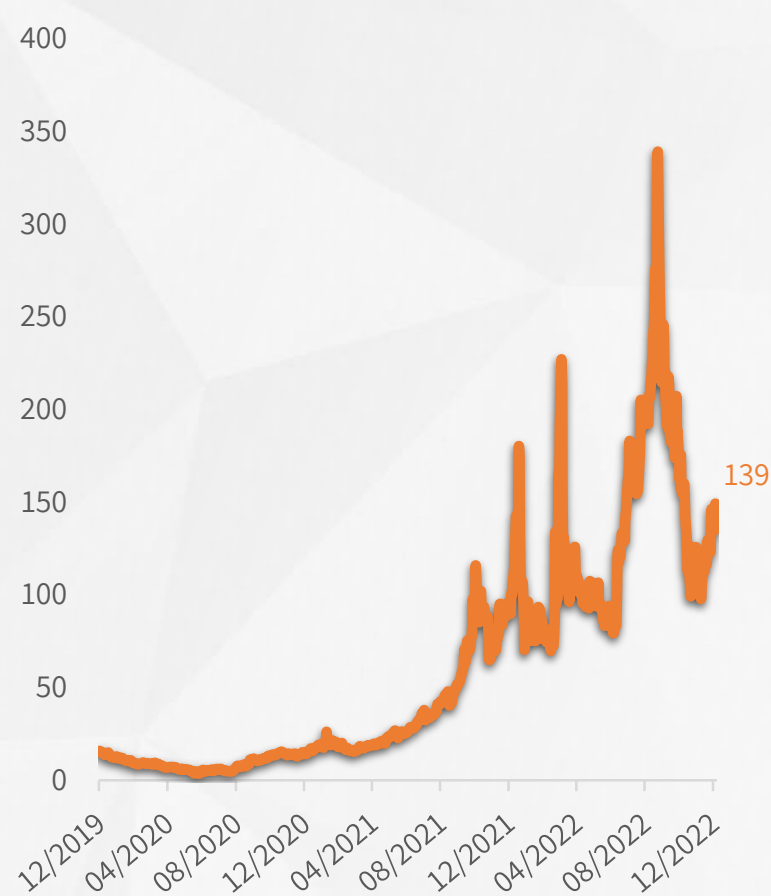
מחירי האנרגיה ועלויות השינוע התמתנו

עלויות השינוע העולמיות

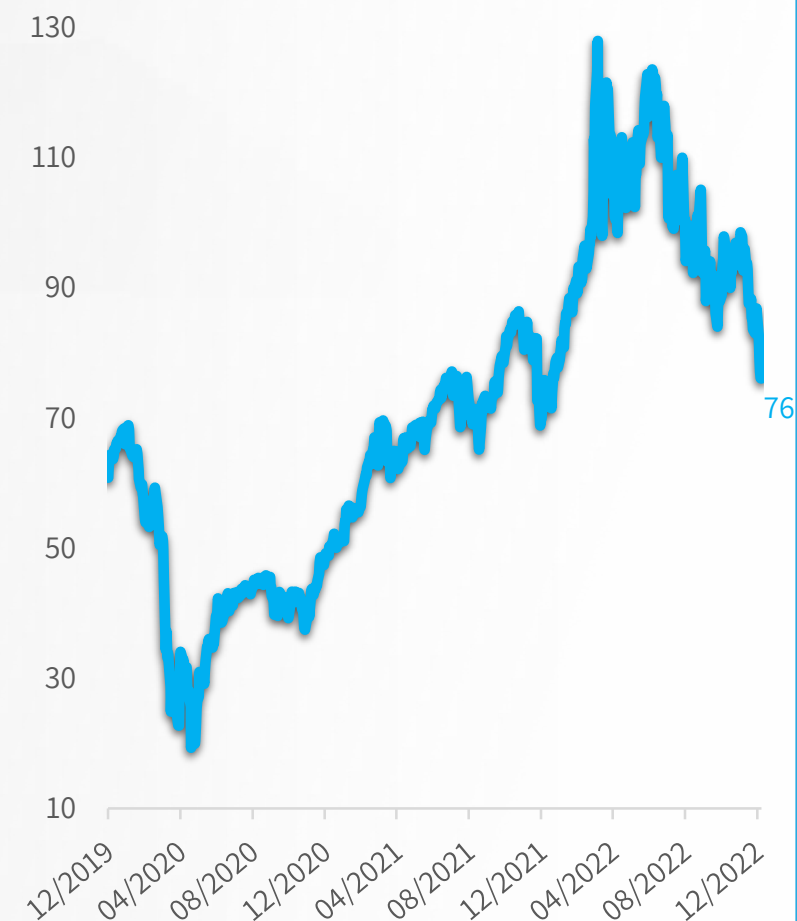
(מדד ממוצע לעלות שינוי מכולה מסין לארה"ב ולהיפך)

מחירי הגז

מחירי הנפט

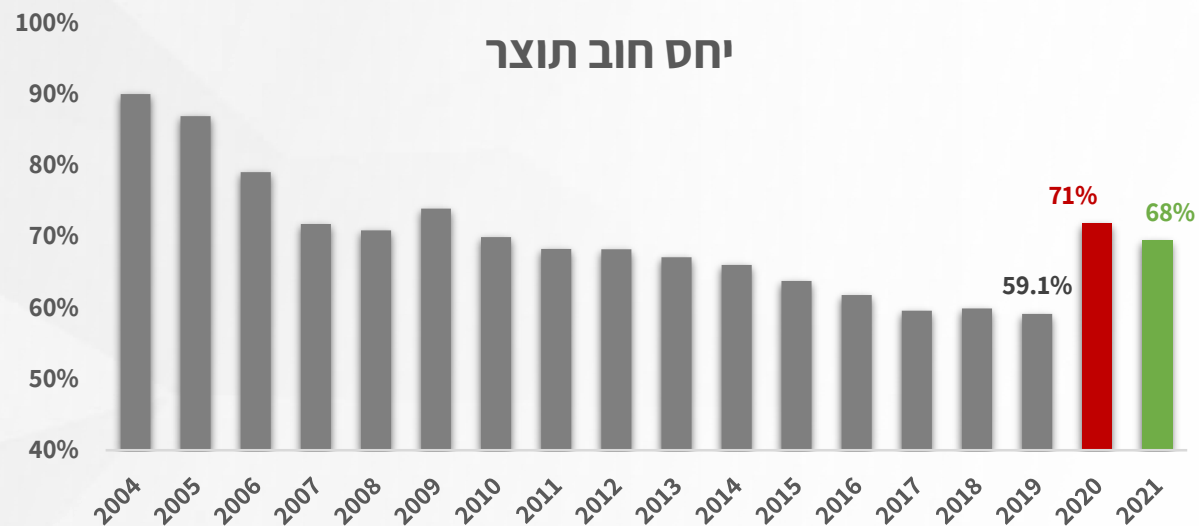

ישראל נכנסה בצורה חזקה למשבר, והתאוששה בצורה מהירה

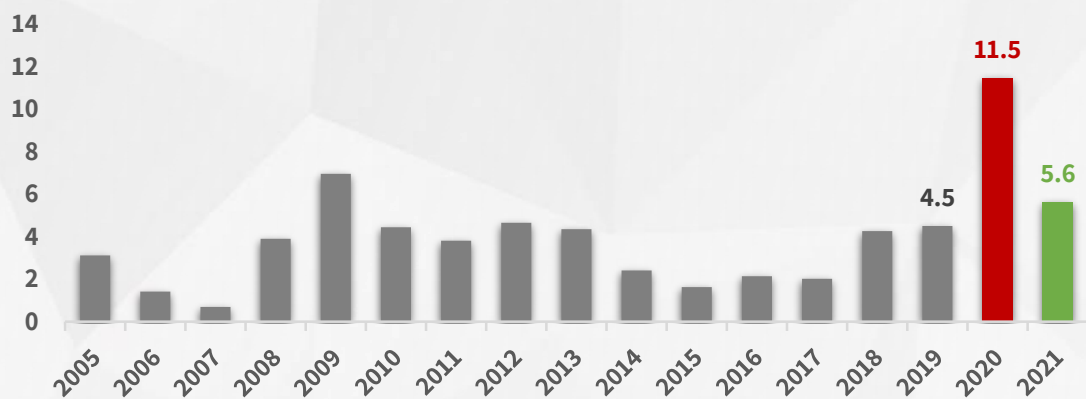
צמיחת התמ"ג בישראל

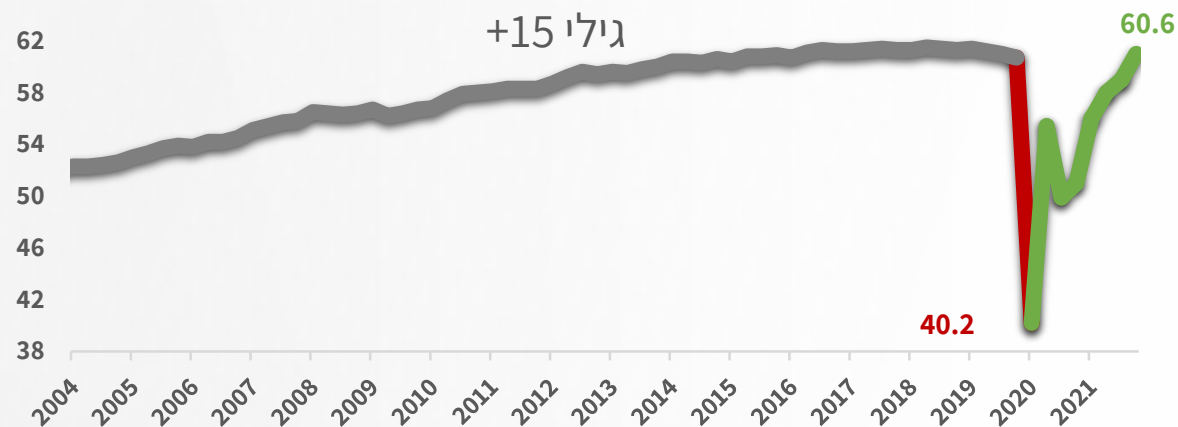
יחס חוב תוצר

גרעון הממשלה הרחבה כאחוז מהתמ"ג

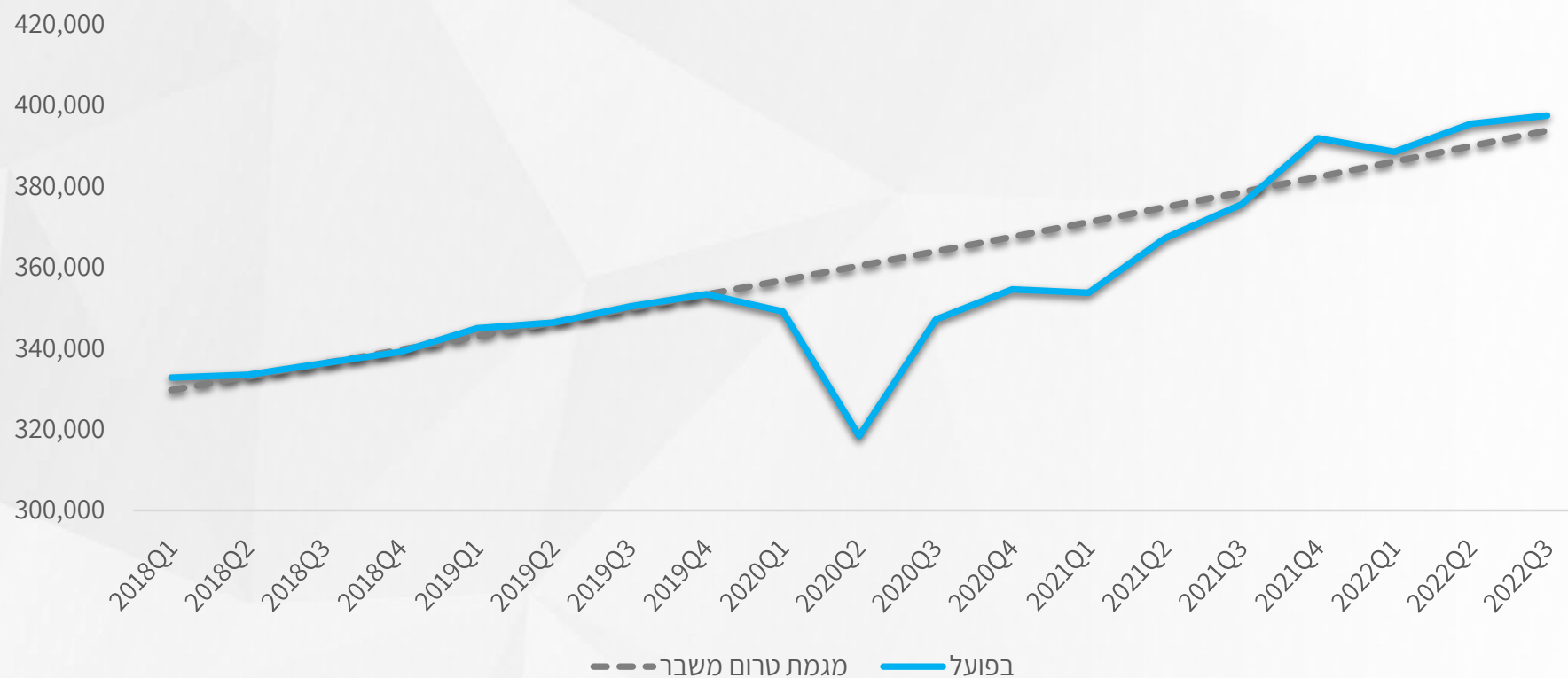
שיעור התעסוקה

התוצר מוסיף להיות מצוי מעל קו המגמה ארוכת הטווח

התוצר בפועל ומגמת טרום המשבר

מיליוני ש"ח, מחירים קבועים, מנוכה עונתיות

התוצר מוסיף להיות מצוי מעל קו המגמה ארוכת הטווח

נתוני החשבונאות הלאומית לרבעון השלישי של 2022

(שיעור שינוי במונחים שנתיים, מנוכח עונתיות)

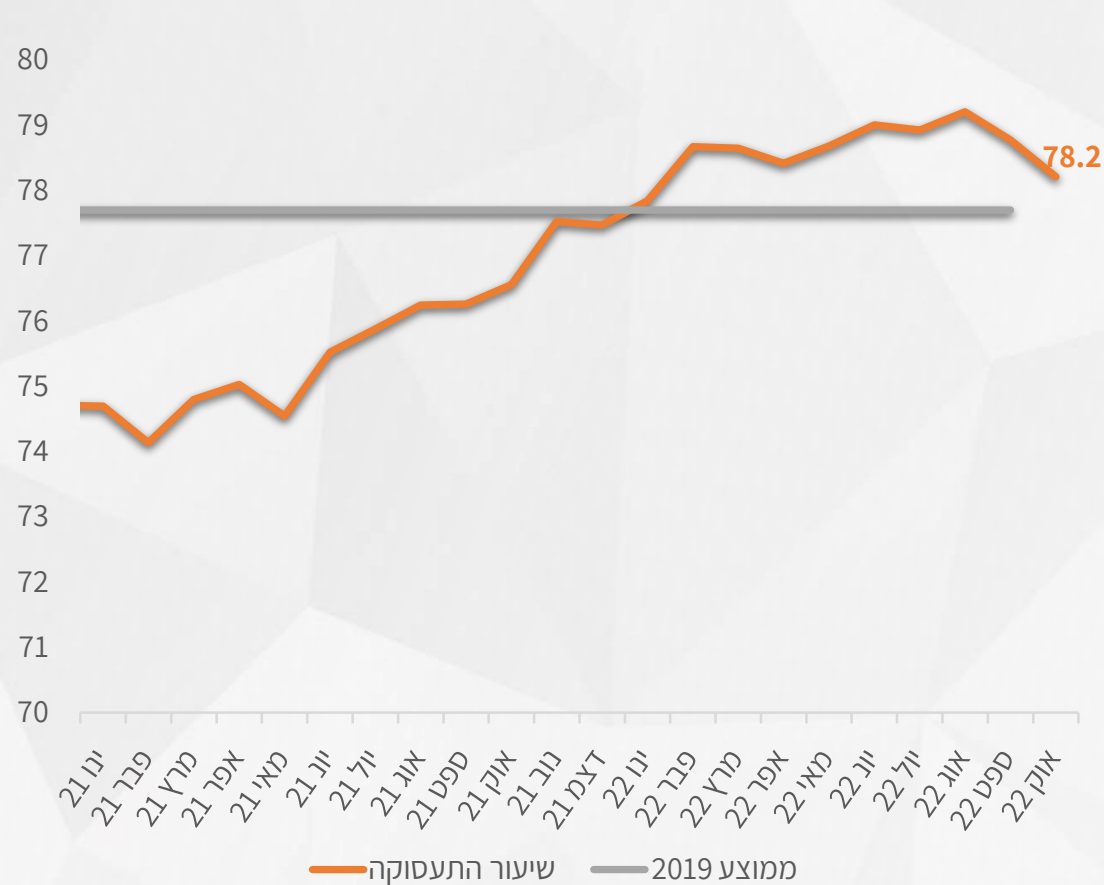
2022Q3	2022Q2	2021Q3	2021Q4	
2.1	7.3	-3.4	18.5	תוצר מקומי גולמי
0.9	9.8	-3.9	23.7	תוצר עסקי
-1.7	9.3	-1.2	17.4	צריכה פרטית
-26.7	16.2	10.5	4.0	מזה: רכישת בני קיימא
0.4	3.8	0.8	24.1	צריכה פרטית למעט בני קיימא
1.9	3.8	-15.2	15.3	צריכה ציבורית למעט יבוא בטחוני
9.8	11.1	0.4	20.2	השקעה בנכסים קבועים למעט או"מ
9.7	21.3	-12.9	19.3	השקעה בענפי המשק ללא או"מ
13.9	4.2	19	23.3	השקעה בבנייה למגורים
5.3	19.3	-1.7	24.0	יצוא ללא יהלומים והזנק
-3.1	9	13	26.8	יבוא אזרחי ללא או"מ ויהלומים

שיעור התעסוקה במשק גבוה

שיעור התעסוקה בגילאי 25-64

אחוזים, נתונים מנוכי עונתיות

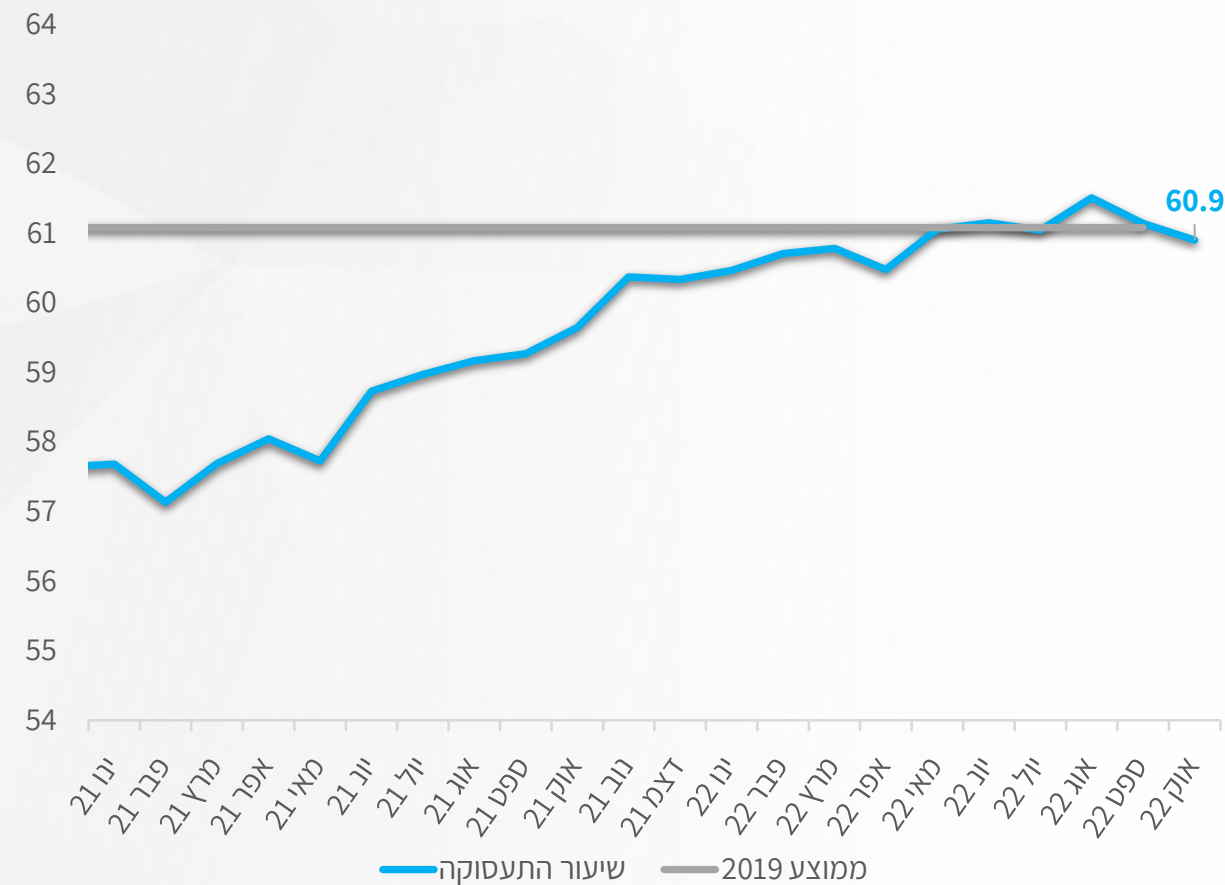
אחוזים

שיעור התעסוקה בגילאי +15

אחוזים, נתונים מנוכי עונתיות

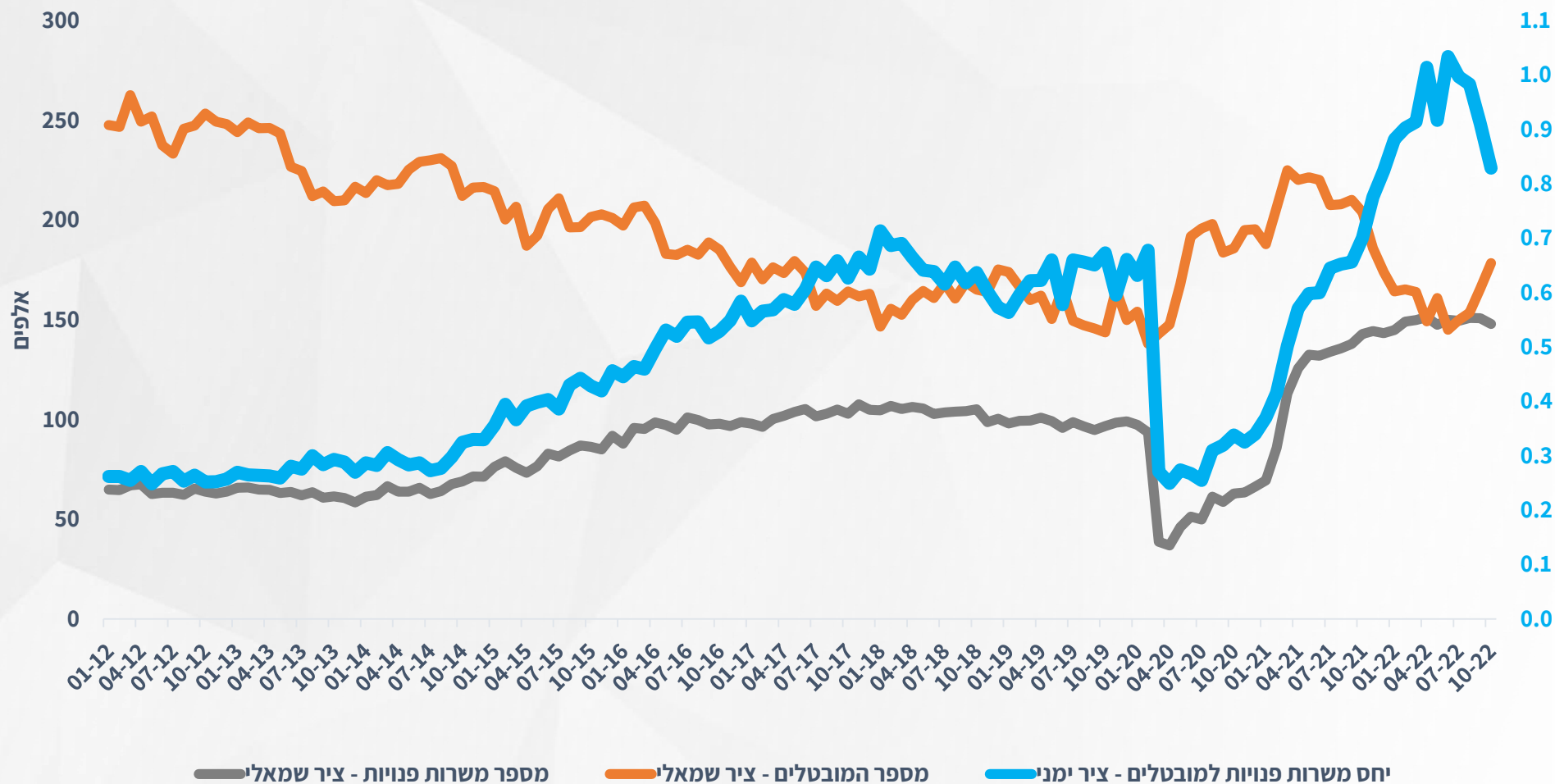
אחוזים

חרף ירידה קלה בנתוני הקצה, שוק העבודה הדוק

מספר המשרות הפנויות, מספר המובטלים ויחס משרות פנויות למובטלים

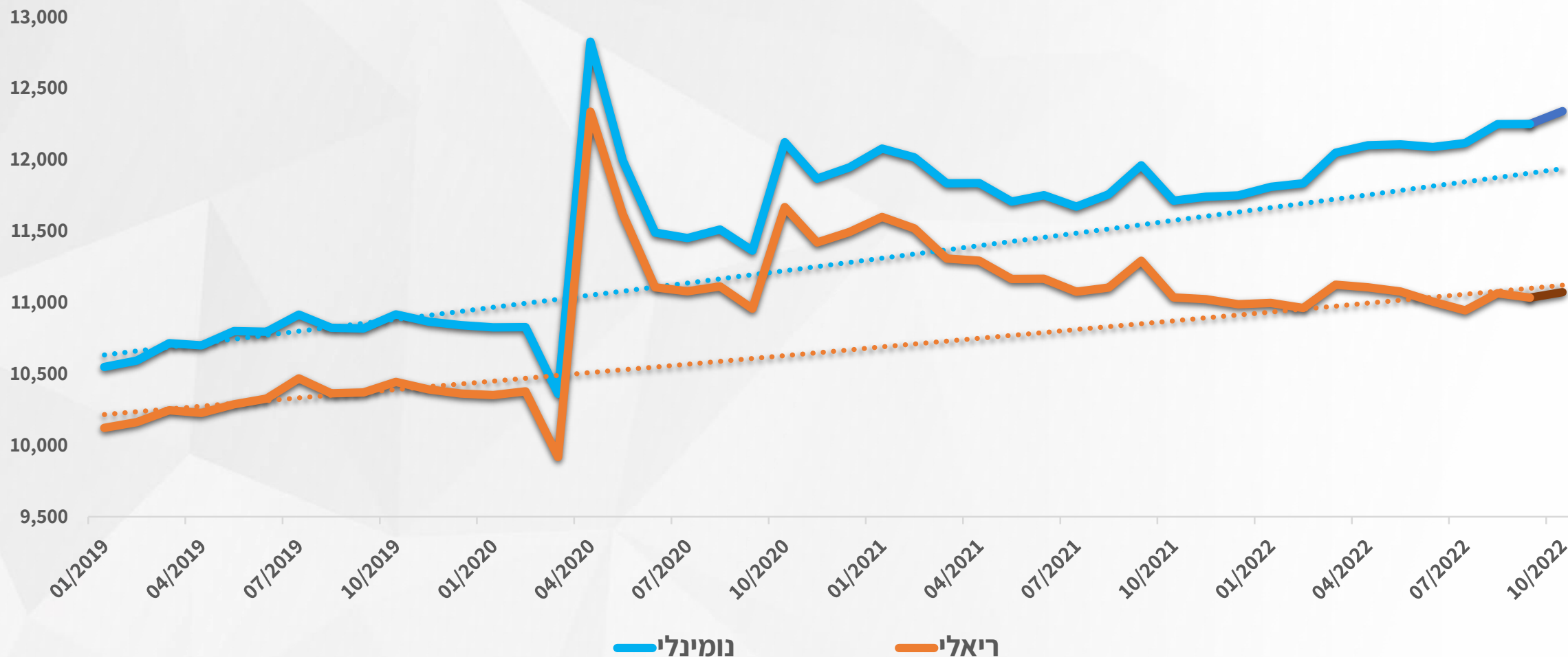
(גילי +15, מנוכה עונתיות)

השכר הנומינלי ממשיך לעלות; השכר הריאלי נמצא בקירוב במגמתו

התפתחות השכר

(נתונים מנוכי עונתיות, מגמת 2018-2019, נתוני הקצה: נתון בזק לחודש אוקטובר)

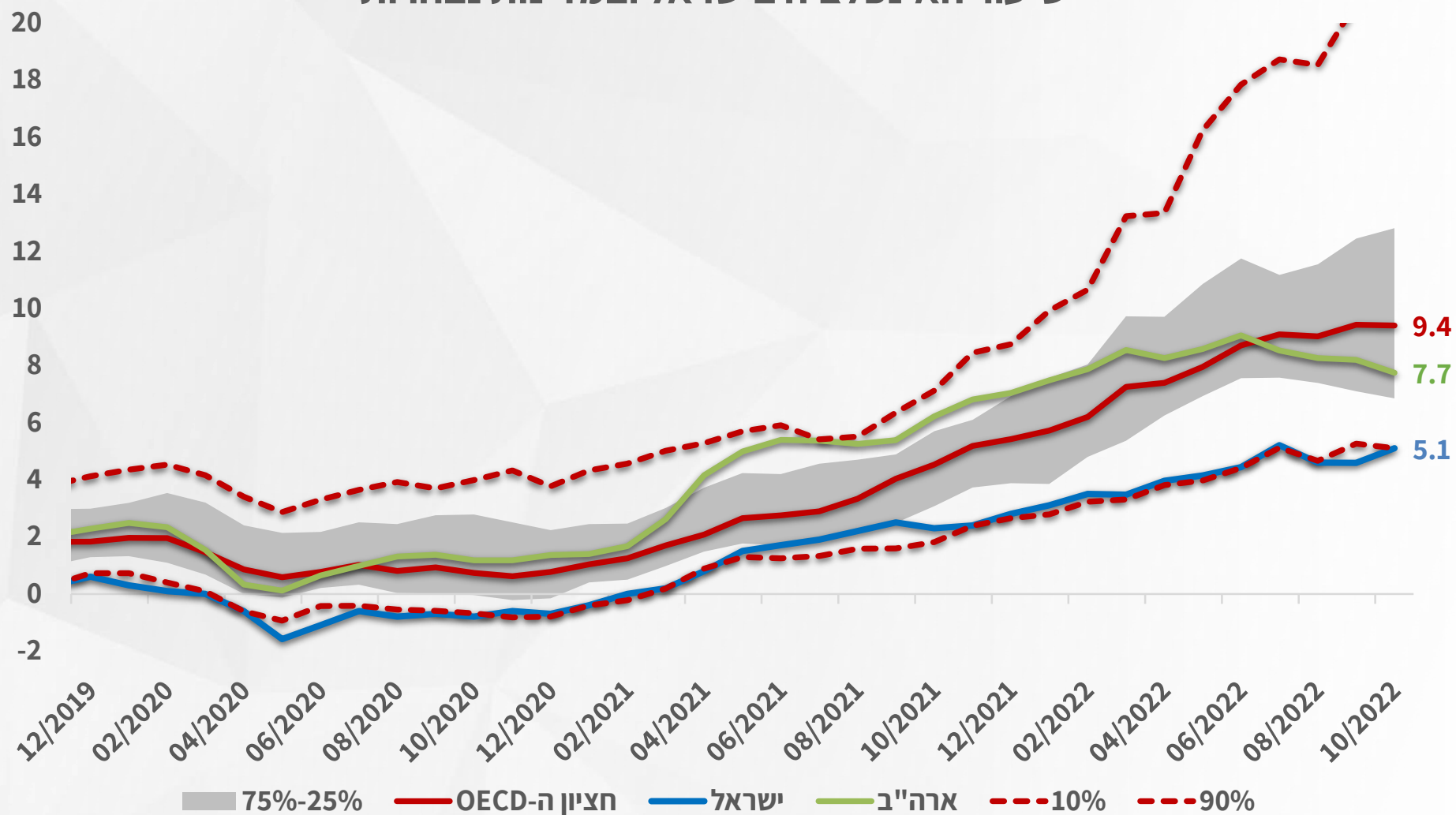
תחזית חטיבת המחקר ל-2022—2023 (אוקטובר. באדום – שינוי מתחזית יולי)

2023	2022	2021	
3% -0.5	6% 1	8.6%	צמיחת התוצר
-0.5% 0.4	0.5% 1.1	-1.4%	סטיית התוצר ממגמתו
2.5% 0.1	4.6% 0.1	2.5%	אינפלציה (ממוצע רבעון אחרון לרבעון אחרון)
3.5%	3.1% -0.2	4.6%	שיעור האבטלה (ממוצע שנתי גילי 25-64)
63% -1	65% -1	68%	יחס החוב לתוצר

האינפלציה

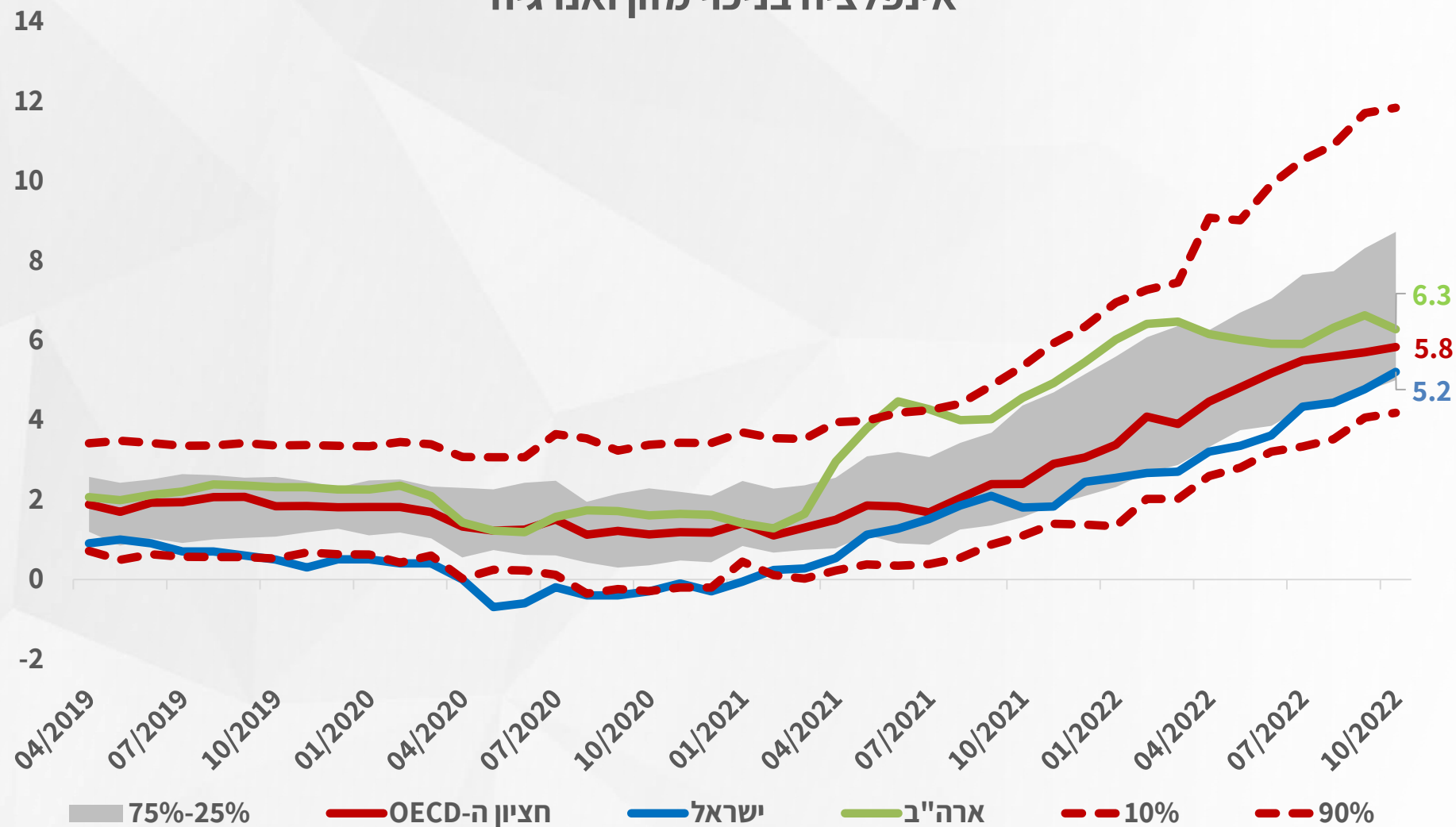
האינפלציה בישראל גבוהה, אך פחות מבשאר העולם

שיעור האינפלציה בישראל ובמדינות נבחרות

אינפלציית ה"ליבה" נמוכה אף היא בהשוואה בין לאומית

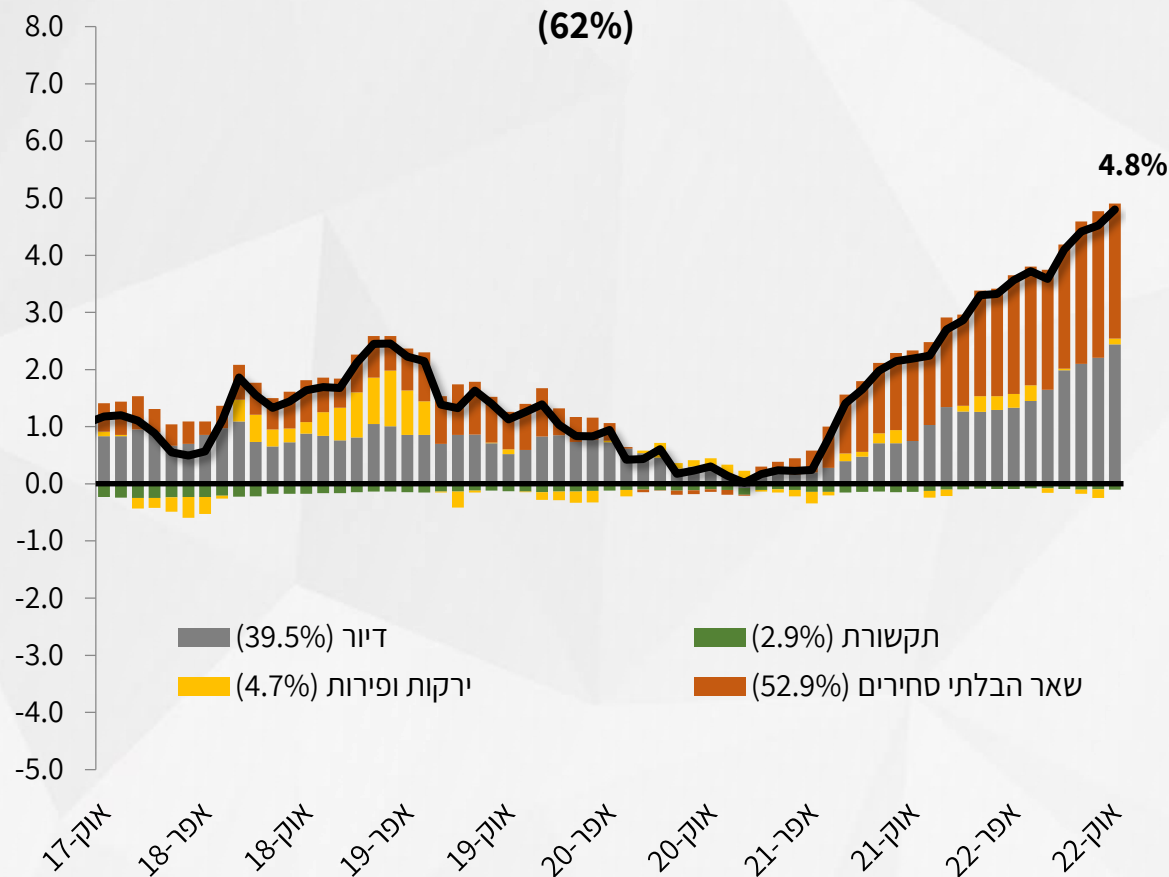
אינפלציית בניכוי מזון ואנרגיה

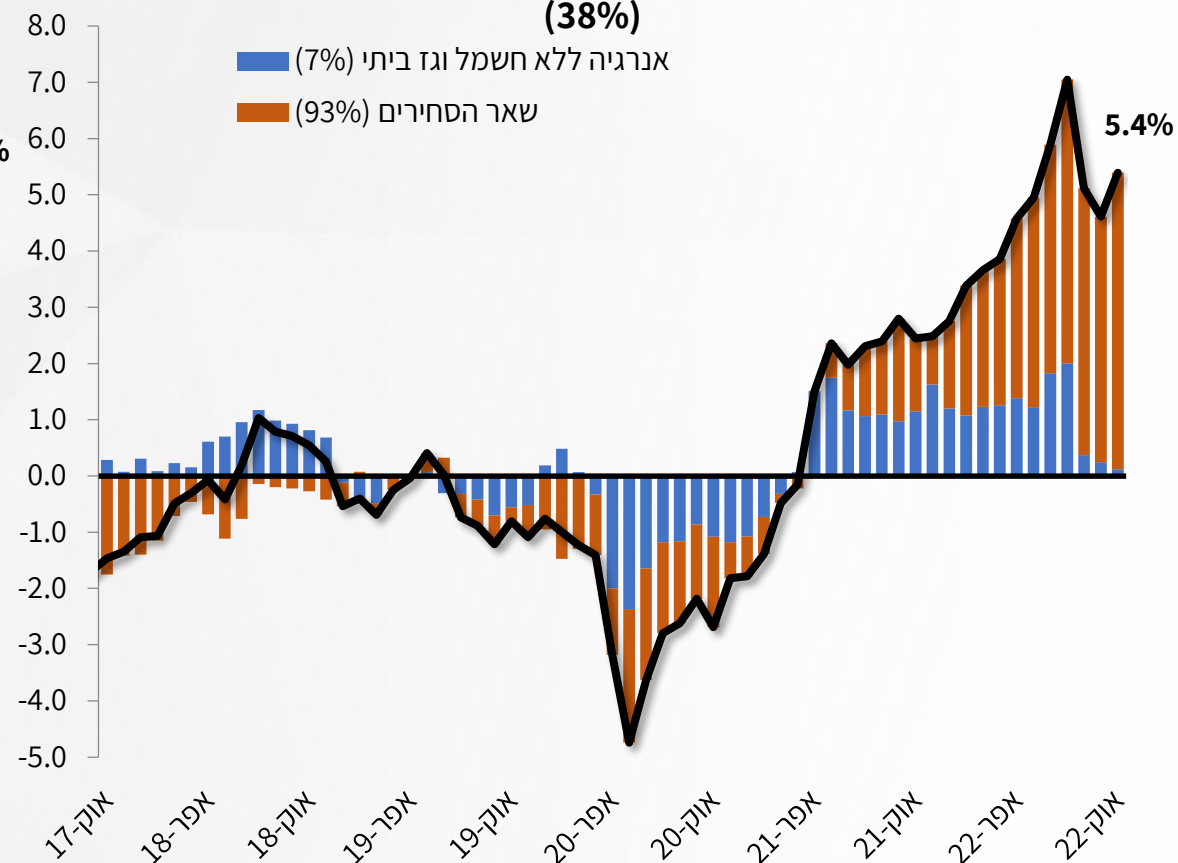
ניכרת עליית הן במחירים של המוצרים הסחירים והן בלתי סחירים

התרומה של רכיבים עיקריים במדד לאינפלציה השנתית של המוצרים הסחירים ושל המוצרים הלא סחירים

מדד הבלתי סחירים
(62%)

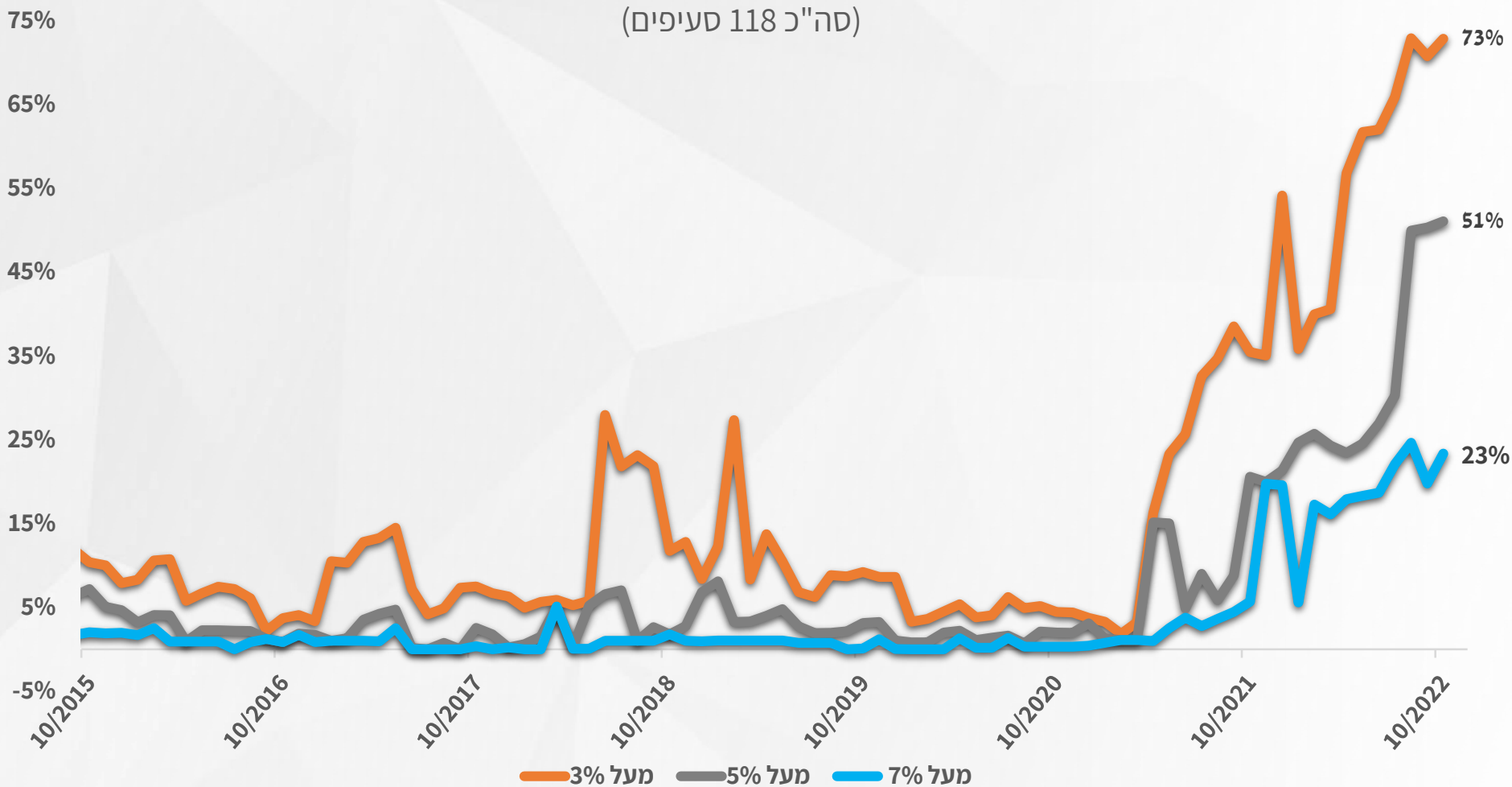
מדד הסחירים
(38%)

האינפלציה נרשמת במנעד רחב של סעיפי המדד

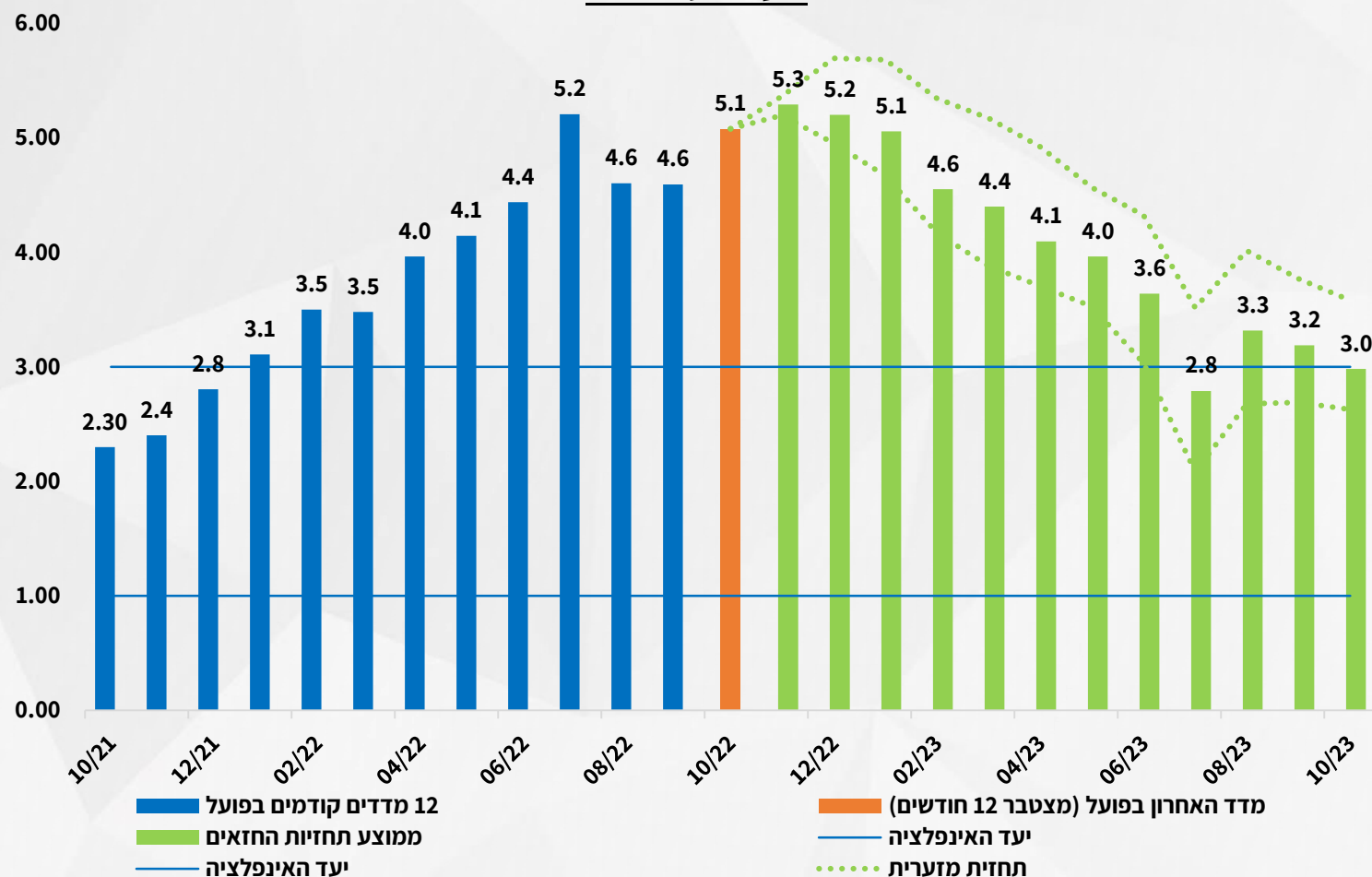
משקל הסעיפים במדד המחירים לצרכן שמעל ומתחת ליעד

(סה"כ 118 סעיפים)

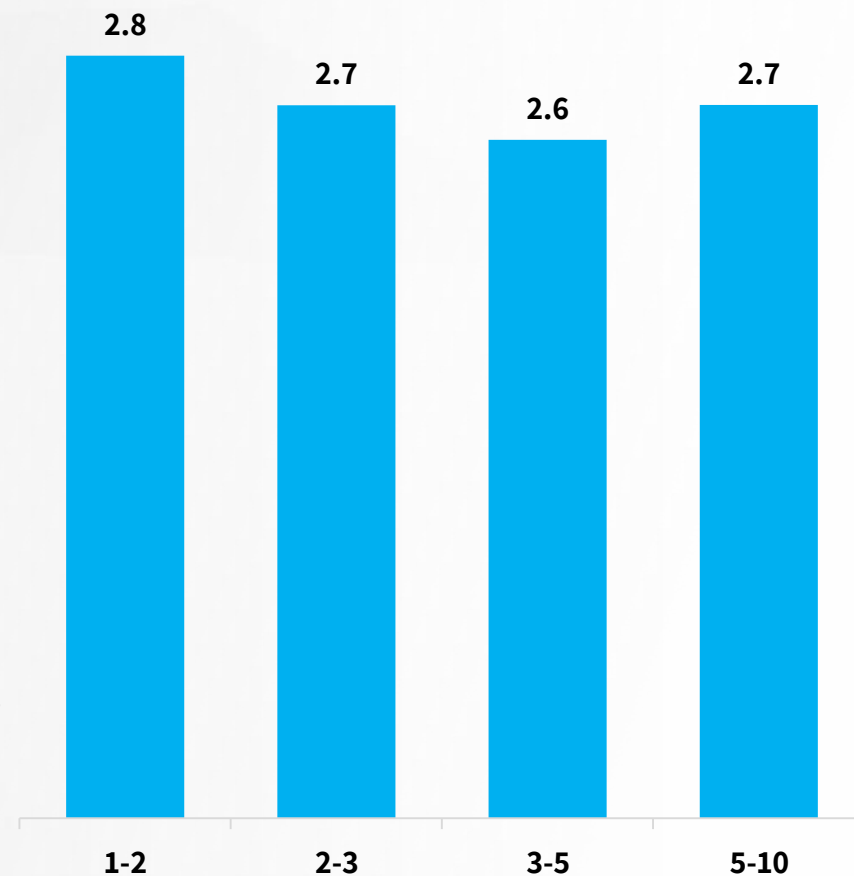

האינפלציה צפויה לעלות מעט בחודשים הקרובים, ולהתחיל לרדת ברבעון הראשון של 2023

האינפלציה ב-12 חודשים - מדדים בפועל והתפתחותה הצפויה לפי הערכות חזאים

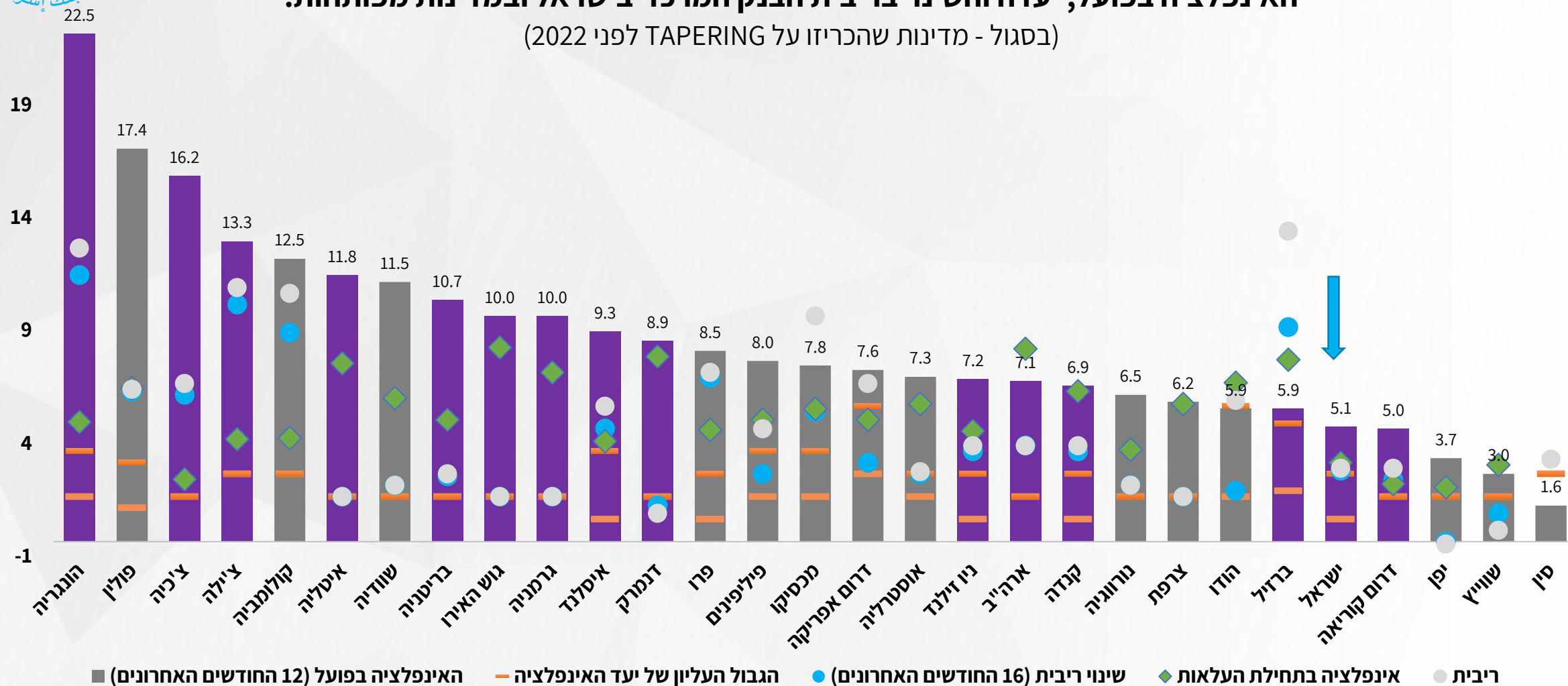
ציפיות פורוורד לאינפלציה משוק ההון בטווחים שונים

תגובת המדיניות המוניטרית לאינפלציה

האינפלציה בפועל, יעדה והשינוי בריבית הבנק המרכזי בישראל ובמדינות מפותחות:

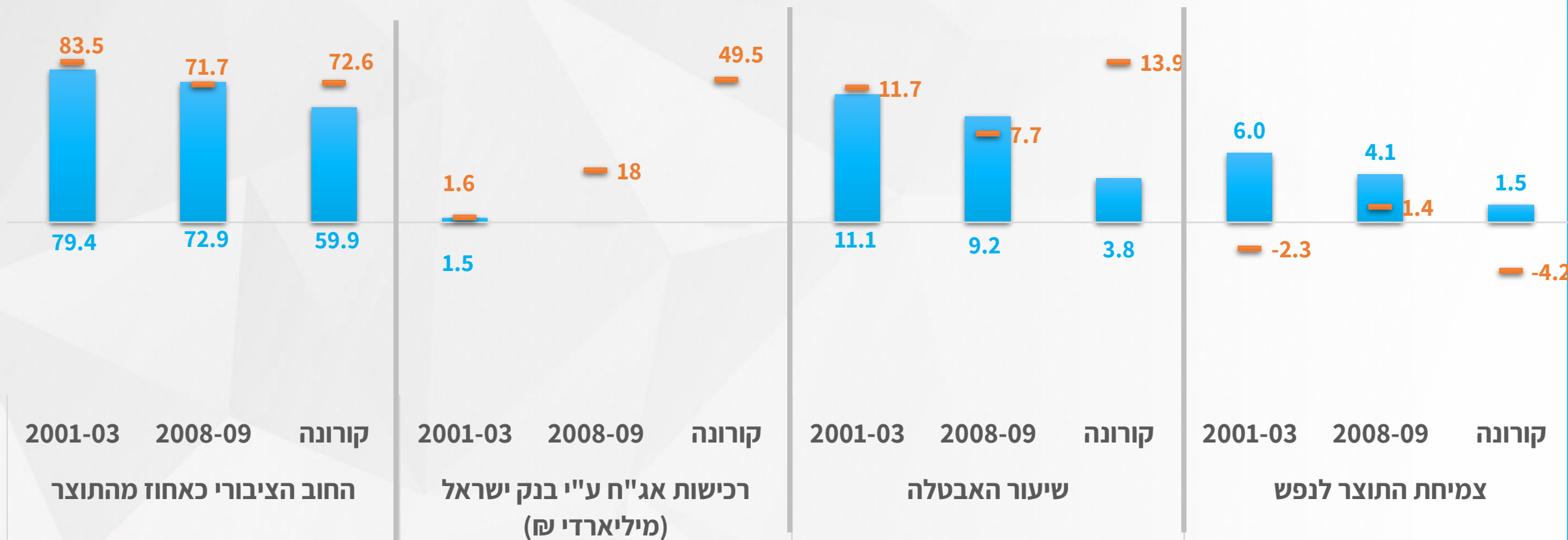
(בסגול - מדינות שהכריזו על TAPERING לפני 2022)

בנק ישראל בקורונה

מצב המשק ערב המשבר ובמהלכו

משבר הקורונה, משבר 2008-2009 ומשבר 2001 - 2003

■ השנה שקדמה למשבר — שנת המשבר

יעוץ כלכלי לממשלה

- ✓ גיבוש המלצת מדיניות בנוגע לתוכניות הסיוע הממשלתיות
- ✓ ביצוע תחזיות בתדירות גבוהה במציאות משתנה
- ✓ גיבוש אסטרטגיית יציאה
- ✓ אומדנים לפגיעה הכלכלית במשק

בנקאות, אשראי ותשלומים

- ✓ הקלה רגולטוריות במטרה להגביר את היקף האשראי במשק
- ✓ גיבוש מתווה דחיית תשלומי הלוואות ביתרה של מעל 180 מיליארד ₪
- ✓ הנחייה למעבר לשירותי בנקאות מרחוק
- ✓ הקלות למערכת הבנקאית בכדי לאפשר דחיית תשלומי הלוואות
- ✓ השהיית הגבלות בשיקים ללא כיסוי

מדיניות מוניטרית ויציבות פיננסית

- ✓ החזרת השווקים לפעילות תקינה:
- ✓ עסקאות ריפו מול מוסדות פיננסיים
- ✓ ביצוע עסקאות SWAP בסך 15 מיליארד \$
- ✓ רכישת אג"ח ממשלתיות בהיקפים חסרי תקדים של עד 85 מיליארד ₪, ולראשונה גם אג"ח קונצרניות
- ✓ בהיקפים של עד 15 מיליארד ₪
- ✓ הפחתת הריבית ב- 0.15 נקודות האחוז
- ✓ הלוואות לבנקים בריבית נמוכה - מותנה במתן אשראי לעסקים קטנים וזעירים בריבית נמוכה
- ✓ הצהרה על רכישת 30 מיליארד דולר בשנת 2021

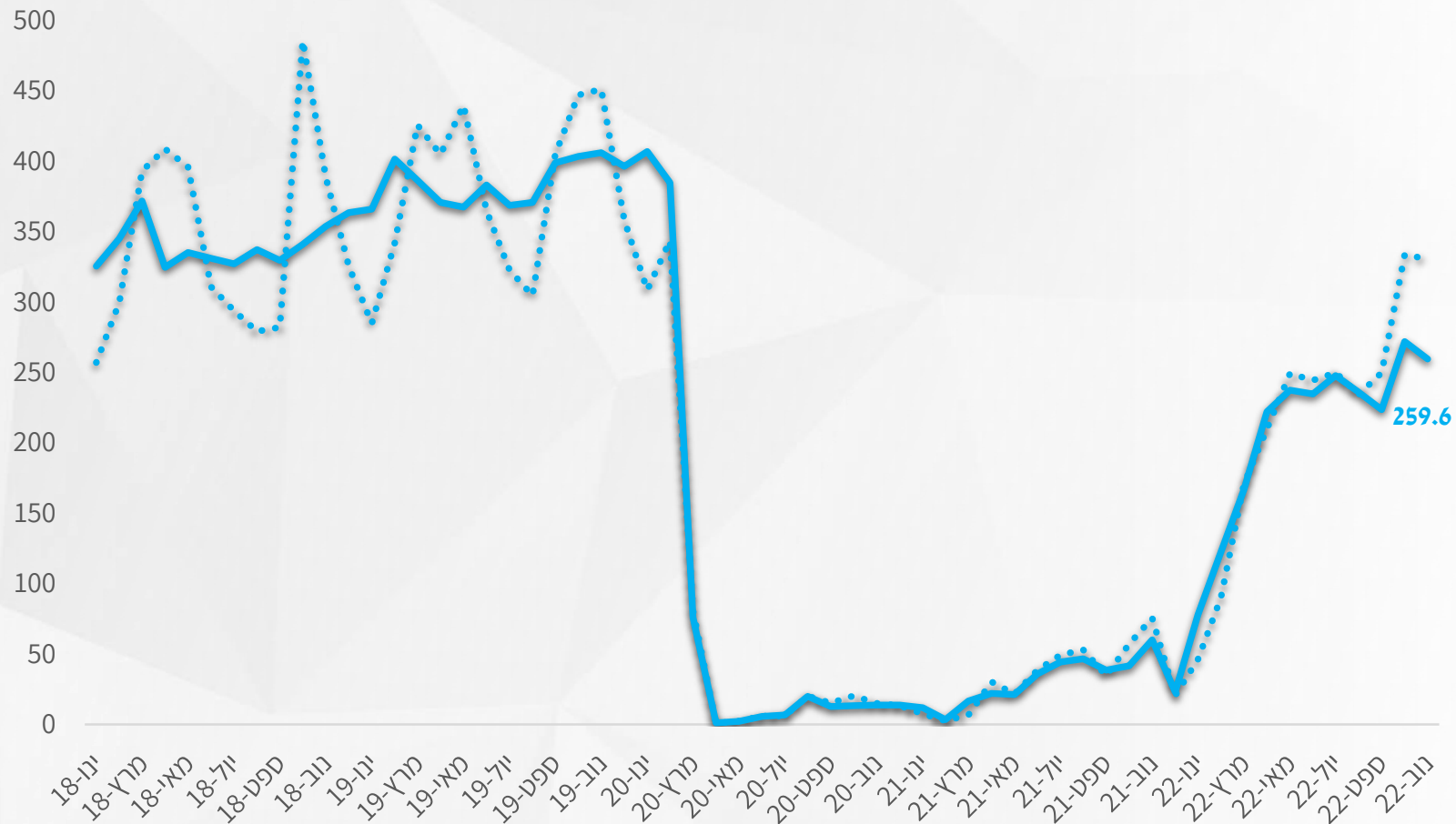

ענף התיירות והמלונאות

מתחילת השנה כניסות התיירים מחו"ל עלו בצורה ניכרת, אך עדיין ישנו פער מהממוצע ערב המשבר

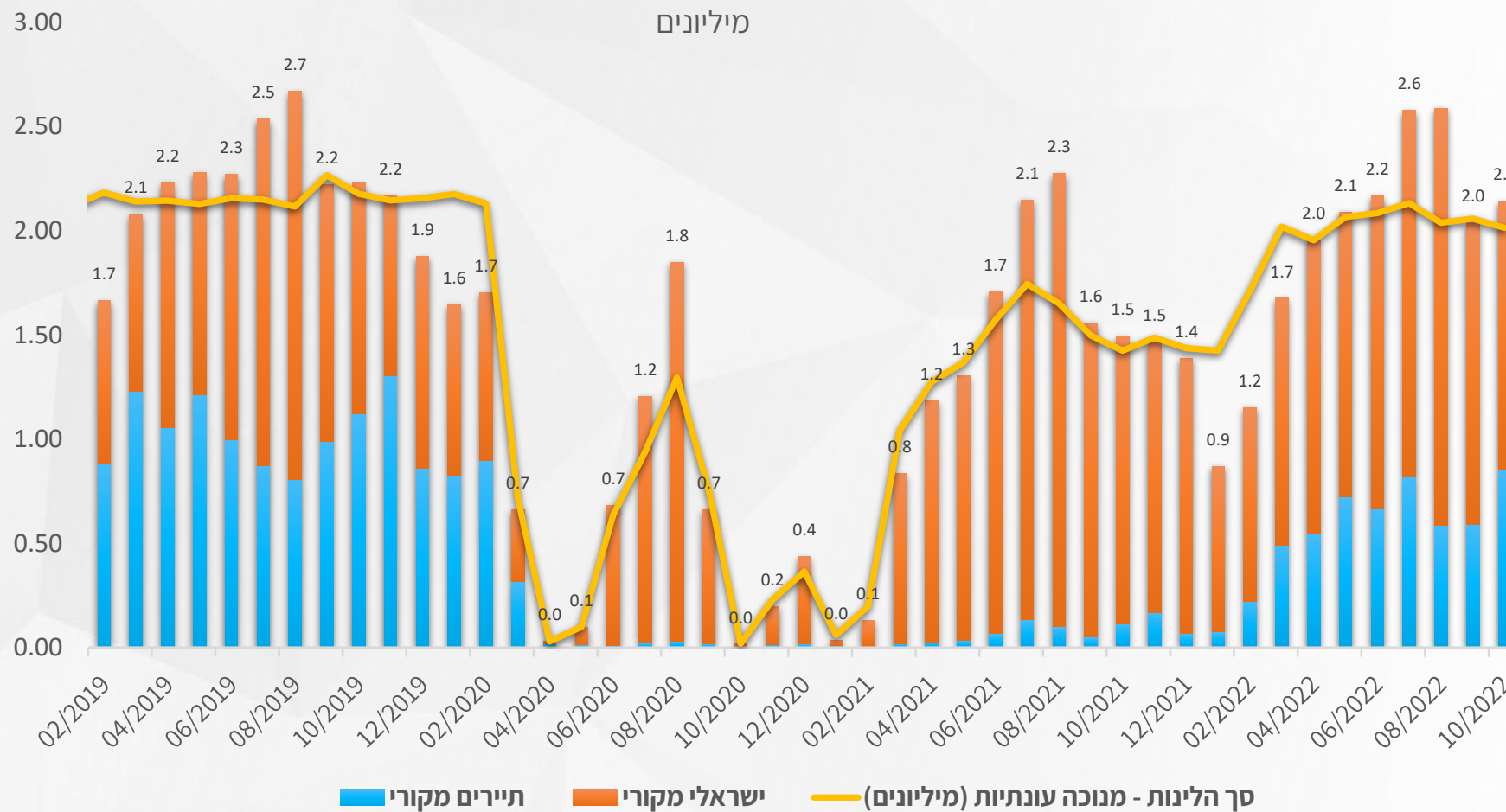
כניסות תיירים מחו"ל

(אלפים, מנוכה עונתיות, מקווקו - נתון מקורי)

לינות ישראלים ותיירים בבתי מלון

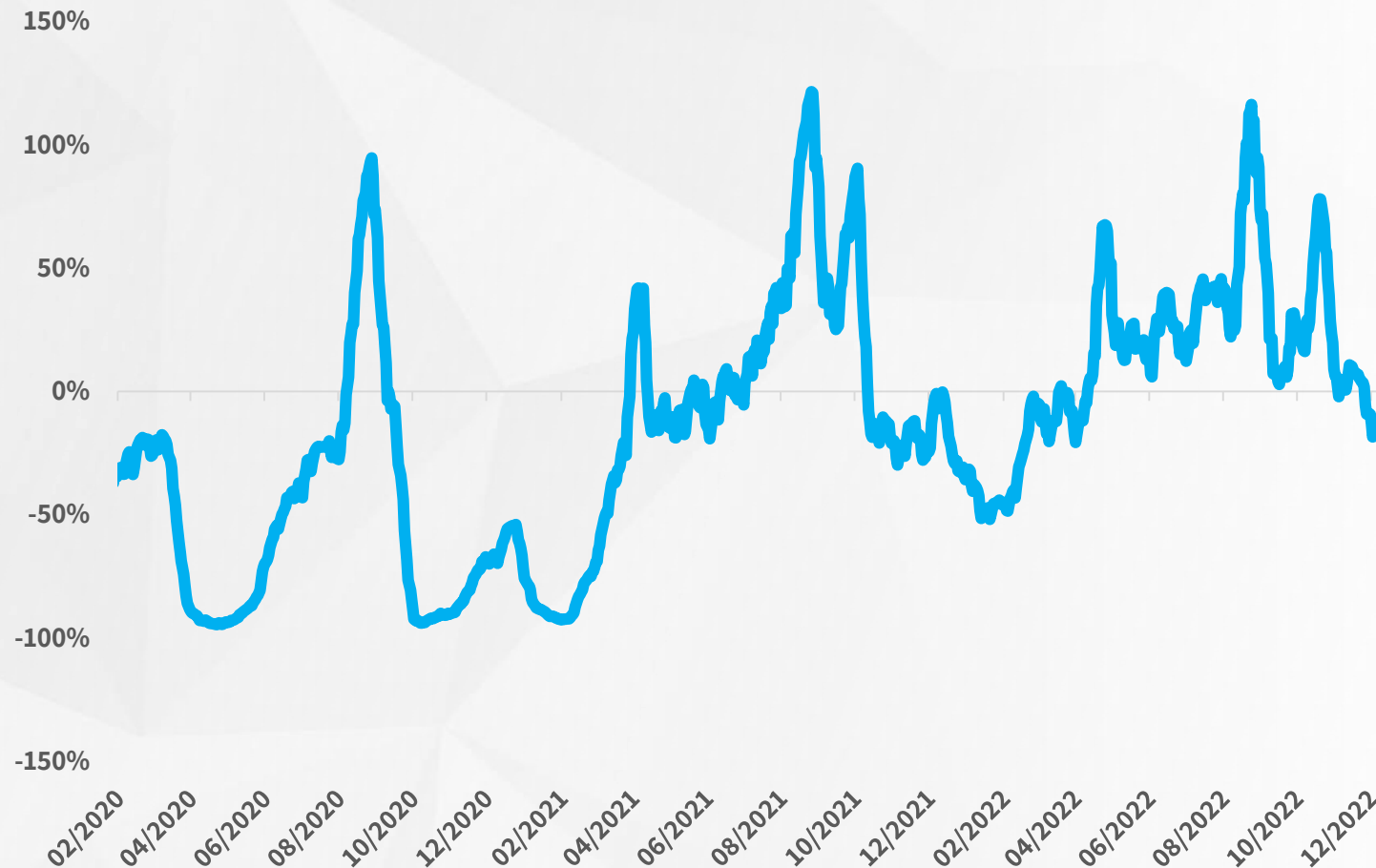
מיליונים

היקף ההוצאה על בתי מלון נמצא בסביבות הרמה ערב משבר הקורונה

שיעור השינוי בהוצאה בכרטיסי אשראי על בתי מלון

ביחס לתחילת 2020

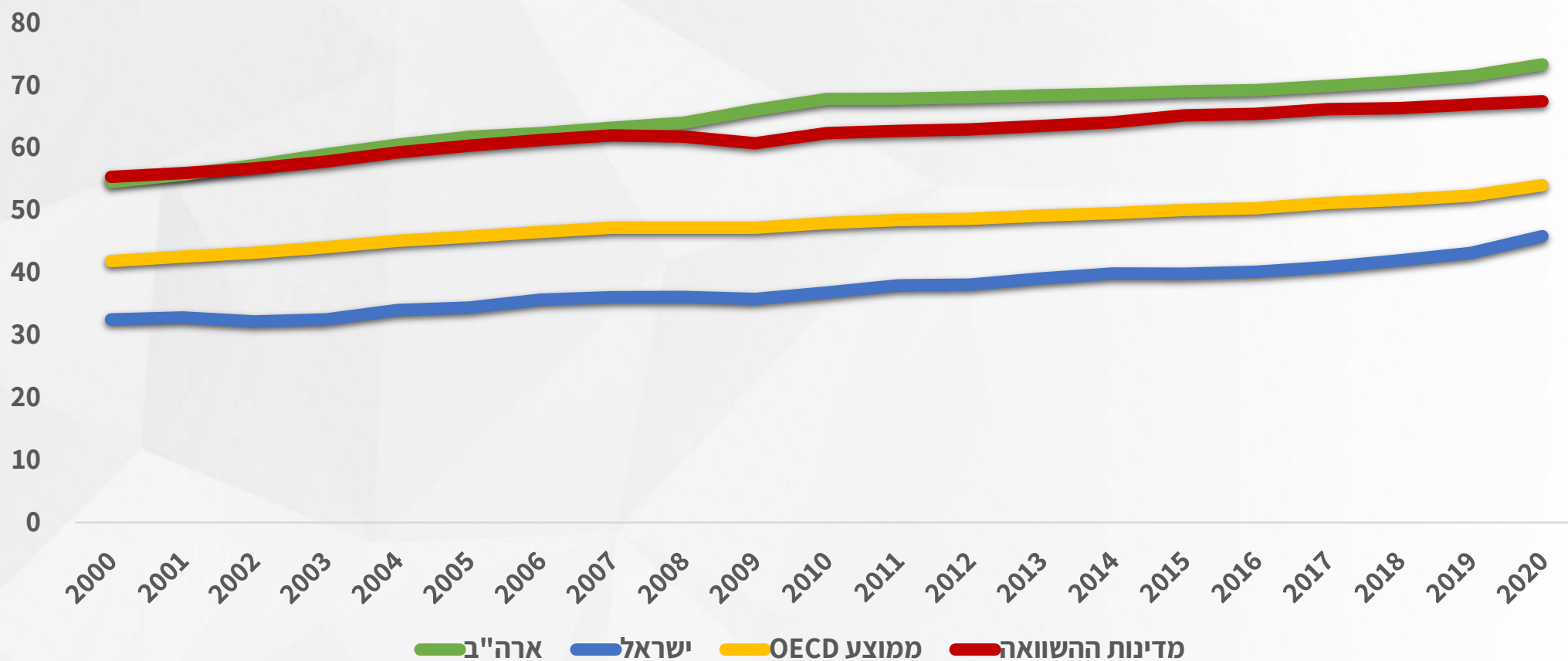

מדיניות פיסקלית

פריון העבודה בישראל נמוך משמעותית בהשוואה למדינות מפותחות

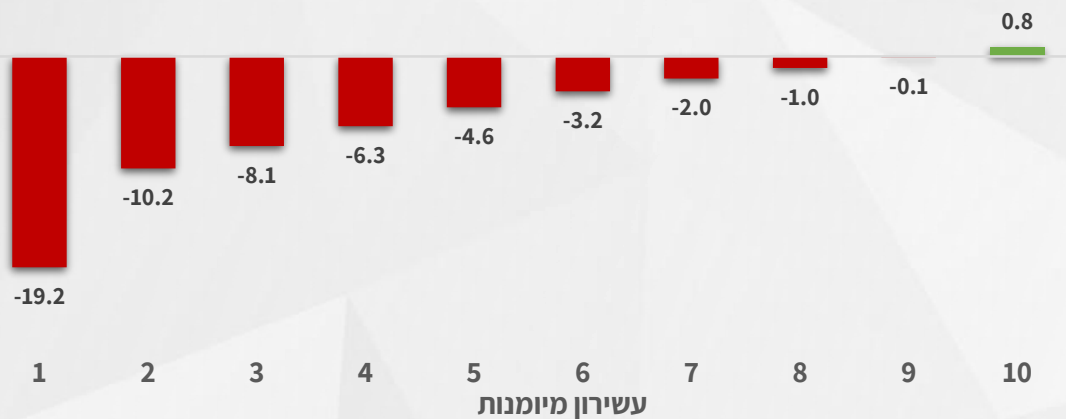
פריון העבודה: התוצר לשעת עבודה

דולרים, מחירים קבועים, PPP

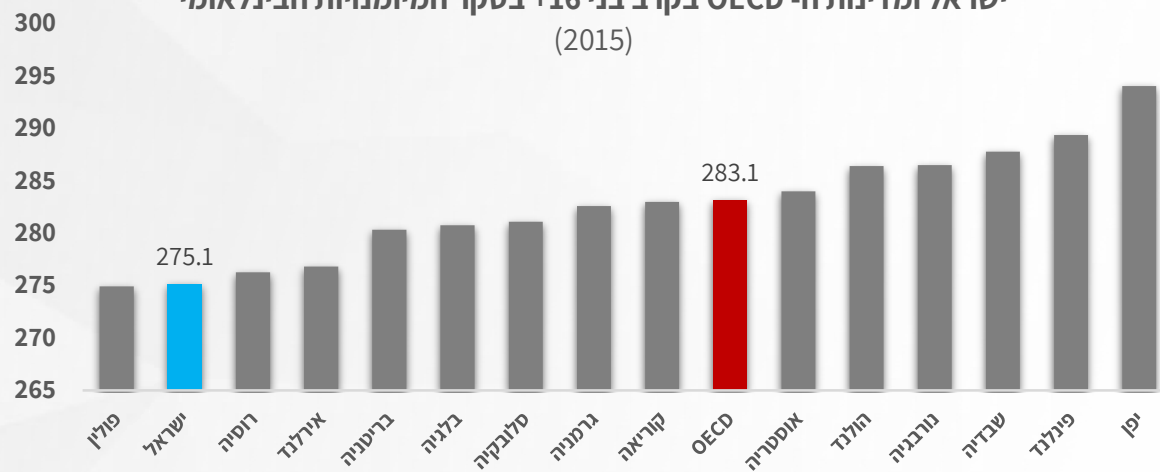

גורמים עיקריים: הון אנושי נמוך, השקעות והון פיזי נמוכים

פער המיומנויות בין ישראל למדינות ה-OECD
לפי עשירוני מיומנויות, 2015

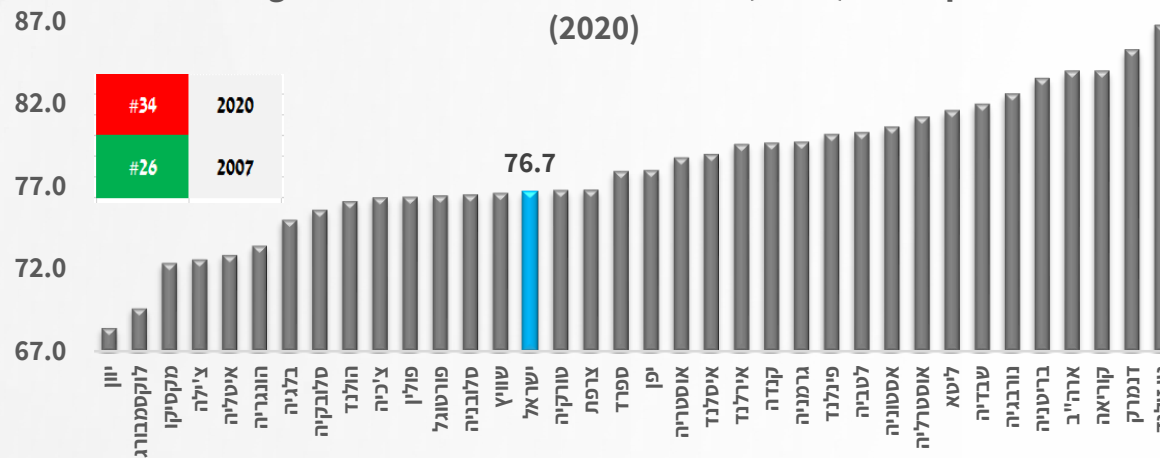
ישראל ומדינות ה-OECD בקרב בני 16+ בסקר המיומנויות הבינלאומי (2015)

מלאי ההון הציבורי, באחוזי תוצר
PPP, 2019, מחירים קבועים במחירי 2017

ניקוד כולל (0-100) למדינות ה-OECD במדד Doing Business (2020)

אסטרטגיה כלכלית למשק הישראלי

ארבעה צירי פעולה אסטרטגיים בתחומי הכלכלה הריאלית והפיננסית:

סגירת פער הפריון דורשת הגדלת השקעה ממשלתית

- סגירת פער הפריון מול מדינות ה-OECD דורשת תוספת השקעה של כ-2%-3% תוצר בשנה לאורך זמן.

- עיקרי ההשקעות הנדרשות:

1. שיפור תשתיות התחבורה (כבישים, תחבורה ציבורית, רשויות מטרופוליניות)

2. שיפור מערכת החינוך (השקעה "חכמה" תוך תגמול דיפרנציאלי וגמישות ניהולית, סנכרון ימי חופשה)

3. טיוב הרגולציה, בדגש על ניהול המידע בגופים ממשלתיים וקיצור הליכים בירוקרטיים

4. שיפור המערכת הפיננסית (איגוח)

- לשקול הקמת קרן חוץ תקציבית א-מחזורית שתהווה מקור מימון להשקעות הנדרשות בתשתיות תחבורה

תודה רבה